

Bratislavský KURIÉR®

denné aktuality na www.bakurier.sk

Ružinov uspel na súde

Mestská časť Bratislava-Ružinov dosiahla významný posun v boji proti nelegálnym stavbám. Najvyšší správny súd nedávno potvrdil zákonnosť postupu mestskej časti v prípade nelegálnej stavby na Zlatých pieskoch, čím zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave. Tento verdikt môže byť dôležitým precedensom a jasným signálom zo strany mestskej časti, že čierne stavby nebudú v Ružinove tolerované. Stop čiernym stavbám Najvyšší správny súd SR definitívne potvrdil, že mestská časť Ružinov pri rozhodovaní o búracom konaní nelegálnej stavby na Zlatých pieskoch, konala v súlade so zákonom. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, ktorý majiteľka zbúranej stavby využívala ako argument protizákonnosti postupu Ružinova, bol zrušený v celom rozsahu.

(pokračovanie na str. 9)

Územie v Petržalke sa zmení na nepoznanie

Akú tržnicu si ľudia prajú?

Nová tržnica na Trnavskom mýte, ktorá kedysi patrila k najživším miestam Bratislavy, sa v posledných rokoch potýka s postupným úpadkom. Budova, postavená v roku 1983 podľa návrhu architekta Ivana Matušíka, je unikátnym dielom high-tech modernizmu, no jej technický stav i po-

nuka služieb zaostávajú za očakávaniami dnešnej doby.

Nevyužitý potenciál

Jej atmosféru síce udržávajú niektorí tamojší predajcovia, ktorí v nej pracujú od začiatku, no zlaté časy, keď bola plná predajcov a návštevníkov, sú dávno minulosťou.

(pokračovanie na str. 5)

Matadorka Living - Nový život v srdci histórie

Petržalka, najväčšia bratislavská mestská časť, prechádza v posledných rokoch dynamic-kou premenou. Tam, kde kedysi dominovala priemyselná zóna s ikonickou továrňou na výrobu smaltovaného riadu, vzniká projekt, ktorý zmení tvár tejto lokality na nepoznanie. Matadorka Living nie je len ďalším developerským záme-

rom – je to spojenie industriálnej histórie, moderného bývania a investičnej príležitosti, ktoré prinesie nový život do srdca Petržalky.

Z histórie do budúcnosti - Oživenie industriálnej ikony

Miesto, kde už onedlho začne rásť nový projekt Matadorka Living, nesie bohatý historický odkaz.

(pokračovanie na str. 3)

ZOO plánuje veľa noviniek

Novinky v nadvládajúcej sezóne čakajú aj návštevníkov. Pribudli skrinky i úschovu batožiny, bezpečnostné kamery na parkovisku a horné detské ihrisko sa rozšíri o náučný vodný prvok. Počas jarných prázdnin, od 24. do 28. februára, sa v zoo uskutočnia Prázdninové predpoludnia pre deti od 8 do 12 rokov, ktoré spoznajú jednotlivé živočíšne druhy žijúce v zoo.

Príprava je v plnom prúde

Diviaky lesné sa koncom roka presťahovali do nového lesného výbehu, ktorý je identický s ich prirodzeným biotopom. V lesnej časti stavajú nový rozľahlý výbeh rysov ostrovidov, ktorý je umiestnený na mieste bývalého výbehu diviakov lesných. Pred finálnym dokončením je aj nový výbeh pre hrošíky libérijské s priestraným bazénom. Čiastočne sa obnovil vonkajší výbeh aj u oryxov arabských. Pri vstupe do zoo boli nainštalované skrinky na úschovu batožiny. Pribudli bezpečnostné kamery na parkovisku, ktoré sú napojené na centrálny pult ochrany.

(pokračovanie na str. 2)

Taký január nebol na Slovensku od roku 1961

Jar ani leto si meteorológovia v tejto chvíli netrúfajú odhadovať. No aký bude „dojazd“ tohtoročnej zimy, už vedú s takmer úplnou istotou. Či sú pred nami naozaj až také teplotné extrémny, nám, mimo iného, prezradil **Pavol Faško** z Odboru klimatolo-

gickej služby SHMÚ.

Ako hodnotíte aktuálnu zimu?

V aktuálnej zime 2024/2025 bol prvý z mesiacov zimy, december 2024, nadpriemerne teplý. Rovnako nadpriemerne teplý bol aj január 2025. Je to spôsobené tým, že v Európe v prebieha-

júcej zime nebol zatiaľ zaznamenaný výraznejší a rozsiahlejší vpád studeného vzduchu, ktorý by spôsobil silnejšiu vlnu mrazov.

Čo tento jav podporilo?

Charakter počasia určovali v dlhších obdobiach tlakové výšky, ktoré podporili

vytváranie teplotnej inverzie. Tieto tlakové výšky boli v širšom priestore Európy, v určitých obdobiach, v neštandardných polohách a okrem teplotnej inverzie, blokovali aj prúdenie vlhkejších vzduchových hmôt z oblasti Atlantického oceánu do vnútrozemia Európy, čo spô-

sobilo u nás menej atmosférických zrážok a nedostatok snehovej pokrývky.

Je takáto teplá zima, bez výraznej snehovej pokrývky bežným javom?

Pri teplotných inverziách boli, predovšetkým v stredných horských polohách,

zaregistrované v určitých dňoch rekordné hodnoty maximálnej dennej teploty vzduchu, na niektorých meteorologických staniách pre mesiac december, resp. január.

(pokračovanie na str. 2)

Taký január nebol na Slovensku od roku 1961

(Dokončenie zo str. 1)

Bolo tak teplo, že na niektorých meteorologických staniách boli zaregistrované také vysoké hodnoty teploty vzduchu, aké tam v decembri, resp. v januári, neboli ani raz minimálne v období od roku 1961, resp. v histórii prevádzky týchto meteorologických staníc.

Kedy a kde na Slovensku ste zaznamenali najvyššie teploty v tomto zimnom období?

Takto to bolo napríklad v Kremnických Baniach, 28.12.2024, 13,5 °C, v Lome nad Rimavicou, 28.12.2024, 13,8 °C, v Tatranskej Polianke, 28.12.2024, 13,1 °C, v Telgárte, 28.12.2024, 13,7 °C a 19.1.2025 11,7 °C. Na konci tohtoročného januára, po rozpade teplotnej inverzie, boli zaznamenané rekordy maximálnej dennej teploty vzduchu aj na viacerých meteorologických staniách v nižších nadmorských

výškach. Toto sa stalo napríklad v Gabčíkove, 28.1.2025, 18,0 °C, v Martine, 28.1.2025, 12,7 °C, v Liesku, na severnej Orave, 28.1.2025, 13,2 °C, v Orechovej, 29.1.2025, 14,9 °C, v Prešove, 30.1.2025, 12,8 °C, v Čaklove, 30.1.2025, 13,3 °C, v Košiciach na letisku, 30.1.2025, 13,6 °C, v Stropkove-Tisinci, 30.1.2025, 14,2 °C, v Trebišove-Milhostove, 30.1.2025, 14,1 °C, v Michalovciach, 30.1.2025, 13,3 °C, v Kamenici nad Cirochou, 30.1.2025, 14,8 °C a vo Vysokej nad Uhom, 30.1.2025, 14,0 °C.

Prečo sa ale deje to, že ak aj je chladno, veľmi rýchlo sa výrazne oteplí?

Oteplenie, ktoré sa prejavilo v tomto roku u nás na konci januára, bolo zvláštne tým, že ešte na začiatku poslednej januárovej dekády boli napríklad aj v nížinách juhozápadného Slovenska celodenné mrazy

spôsobené teplotnou inverziou. Keď sa inverzia rozpadla a začal sem prúdiť, na začiatku poslednej januárovej pentády, teplý vzduch, veľmi rýchlo sa oteplilo. Tomuto otepleniu nebránil ani zamrznutý zemský povrch. Rozhodujúce v tejto situácii bolo to, že na väčšine územia Slovenska chýbala snehová pokrývka. Nemusela sa pri prúdeňí teplého vzduchu najprv topiť ona, naopak, rýchlo sa začali pri slnečnom počasí otepľovať prízemné vrstvy vzduchu.

Pamätáte si na obdobie teplé zimy spred rokov minulých, nie tak dávnych?

Ako som už spomenul, oteplenie bolo také výrazné, že niektoré meteorologické stanice na Slovensku zaznamenali najvyššie hodnoty teploty vzduchu pre mesiac január, v období aspoň od roku 1961, resp. v období ich prevádzky. Podobné hodnoty

teploty vzduchu, ako v tomto roku, boli v druhej polovici januára aj v rokoch 2002 a 2007.

Týkajú sa tieto nadmerné teploty iba vzduchu?

Rekordne vysoké hodnoty neboli zaznamenané iba v prípade maximálnej dennej teploty vzduchu, ale aj pri ďalších charakteristikách tohto frekventovane využívaného meteorologického prvku. Najvýraznejším príkladom je hodnota minimálnej teploty vzduchu v Orechovej, kde v noci z 27. na 28.1.2025 teplota vzduchu neklesla pod plus 10,5 °C. Je to najvyššia hodnota tejto charakteristiky teploty vzduchu pre mesiac január na celom území Slovenska, v histórii meteorologických meraní. V prípade maximálnej dennej teploty vzduchu boli v troch dňoch po sebe, 26.1.2025 (Hurbanovo 16,2 °C), 27.1.2025, (Hurbanovo 16,2 °C) 28.1.2025

(Gabčíkovo 18,0 °C), zaznamenané celoslovenské rekordy maximálnej dennej teploty vzduchu. Nestalo sa to už 29.1.2025, pretože pre 29. január platí celoslovenský rekord z roku 2002, 20,2 °C, z Bratislavy, Mlynskej doliny, ktorý je súčasne aj najvyššou hodnotou teploty vzduchu v histórii meteorologických meraní, pre celý január, na území Slovenska.

A ako je na tom aktuálne Bratislava?

V Bratislave sme v priebehu aktuálnej zimy (od 1.12.2024 do súčasnosti), zaznamenali najvýraznejšie oteplenie na konci januára, kedy v Bratislave na letisku dosiahla maximálna denná teplota vzduchu 28.1.2025 16,4 °C, a je to tam pre tento centrálny zimný mesiac piata najvyššia hodnota teploty vzduchu aspoň od roku 1951. Ešte teplejšie ako teraz, bolo v Bratislave na letisku v januári v rokoch 1993, 2002,

2007 a 2015. Najvyššia hodnota teploty vzduchu v Bratislave, pre mesiac január, aspoň od roku 1951, bola zaregistrovaná 29.1.2002, na meteorologickej stanici Bratislava, Mlynská dolina, kedy tam maximálna denná teplota vzduchu dosiahla 20,2 °C. Táto hodnota teploty vzduchu je aktuálne najvyššou hodnotou teploty vzduchu pre mesiac január aj pre celé územie Slovenska.

Dá sa teda očakávať, že koniec zimy sa bude niesť v obdobnom, nadpriemerne teplom duche?

Z doterajšieho priebehu zimy 2024/2025 vyplýva, že aktuálna zima by mala byť v Bratislave nadpriemerne teplá. Nebude však určite konkurovať extrémne teplej zime 2023/2024.

(vt)

ZOO plánuje veľa noviniek

(Dokončenie zo str. 1)

Horné detské ihrisko sa rozšíri o náučný vodný prvok, ktorý bude prispievať k ochladzovaniu klímy na ihrisku. „V roku 2025 čakajú zoo aj ďalšie veľké výzvy. Postupne pracujeme na naplňaní koncepcie zoo a vytváraní nových kvalitnejších výbehov pre zvieratá. Zároveň pracujeme na rozsiah-

lom projekte, ktorým je vybudovanie zážitkového centra vedy a planetária na súčasnom mieste chovného

zariadenia žiráf, s čím súvisí výstavba nového priestraného výbehu pre žirafy, zebry a pštrosy, na lúkach ved-

la nosorožcov,“ informuje PR manažérka ZOO Bratislava Alexandra Ritterová.

Bilancia roka 2024

Rok 2024 bol v ZOO Bratislava veľmi aktívnym rokom. V areáli pribudli viaceré novinky, zvieratám zrekonštruovali existujúce výbehy, no postavili aj úplne nové. Začiatkom roka tam priviezli novú svorku

vlkov, rozšírili výbeh medveďa hnedého o prírodnú kopcovitú časť. Pre lemury vytvorili lemuri ostrov, kde samice trávili celé leto. Veľkou udalosťou bolo otvorenie Gazdovského dvora, miesta, kde si deti môžu pohladkať miniatúrne plemená hospodárskych zvierat a nakrmiť ich pripravenými granulami. Viac informácií o programe,

a to nielen počas jarých prázdnin, nájdete na zoobratislava.sk alebo na vzdelavanie@zoobratislava.sk. Do konca februára je ZOO Bratislava otvorená denne od 9.00 h do 16.00 h s posledným vstupom o 15.00 h. Od marca sa otváracie hodiny menia a zoo bude otvorená do 18.00 h s posledným vstupom o 17.00 h.

(vt)

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová, E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít.

Územie v Petržalke sa zmení na nepoznanie - Nový život v srdci histórie

(Dokončenie zo str. 1)

Továrne v tomto území boli symbolom industriálneho rozvoja Bratislavy. Dnes sa ich príbeh píše nanovo – s rešpektom k minulosti, no s odvahou tvoriť nový, moderný priestor pre ľudí. **Transformácia starej fabriky na rezidenčný projekt** je ukázkou, ako môže architektúra zachovať ducha miesta a zároveň priniesť nové riešenia pre súčasný mestský život. Matadorka Living tak nie je len miestom na bývanie, ale **ikonou, ktorá spája históriu s moderným dizajnom**. Industriálne prvky sa tu prelínajú s minimalistickou estetikou, pričom každý detail odkazuje na pôvodné využitie areálu.

Bývanie v srdci všetkého diania

Jednou z najväčších predností Matadorka Living je jeho **strategická poloha**. Nachádza sa v časti Petržalky s vynikajúcou **dopravnou dostupnosťou** – či už smerom do centra Bratislavy, alebo k medzinárodnému prepojeniu s Viedňou. V blízkosti nájdete kompletnú občiansku vybavenosť: školy, škôlky, obchody, kaviarne a reštaurácie, ktoré dotvárajú atmosféru pulzujúceho mestského života.

Pre milovníkov aktívneho oddychu je v pešej dostupnosti množstvo príležitostí na šport a relax. **Cyklotrasy a parky v okolí** robia z projektu Matadorka Living ideálnu voľbu pre tých, ktorí chcú spojiť mestské bývanie s prírodou.

šii a efektívnejší proces výstavby. Tento prístup umožní nielen urýchliť celkovú výstavbu, ale aj zabezpečiť, že celý komplex bude dokončený a pripravený na bývanie čo najskôr.

Viac než len bývanie - Investícia do budúcnosti

Matadorka Living nie je len priestor na bývanie – je to aj **dobře uložená investícia**. Vzhľadom na svoju jedinečnú architektúru, lokalitu a historický kontext má projekt vysoký investičný potenciál. **Zhodnotenie nehnuteľnosti v čase** je jednou z kľúčových výhod, ktoré oce-

Pestrý mix bytov je doplnený o menej známe, ale exkluzívne loftové byty a ateliéry, čím sa vytvára ideálny výber nielen pre mladé aj staršie páry, rodiny s deťmi, ale aj pre kreatívne duše hľadajúce flexibilný priestor pre prácu a bývanie. Každá budova je navrhnutá s dôrazom na funkčnosť, moderný dizajn a maximálny komfort, pričom všetky spolu vytvárajú jedinečné prostredie.

Umelecké prostredie a komunita s dušou

Matadorka Living nebude anonymným sídliskom. **Komunitný život** je kľúčovým prvkom projektu. Cieľom developera je vytvoriť z projektu Matadorka Living miesto, ktoré svojim rezidentom a nájomcom prinesie aj **estetické a kultúrne bohaté prostredie**. Obyvatelia budú mať k dispozícii spoločenské priestory na stretávanie a relax. Umelecké diela, prítomná galéria, vernisáže, prednášky o umení či koncerty sa stanú jedinečným oživením tohto miesta, ktoré prinesie do Bratislavy niečo nové, neopozerané. Cieľom je vytvoriť **živé a inšpiratívne prostredie**, kde sa ľudia cítia ako doma nielen vo svojom byte, ale v celej štvrti.

Staňte sa súčasťou Matadorka Living.

Územie v Petržalke sa skutočne mení na nepoznanie. Matadorka Living je symbolom tejto premeny – miestom, kde sa stretáva industriálna história, moderný dizajn a vízia budúcnosti. Ak hľadáte **bývanie s príbehom, investičnú príležitosť** alebo chcete byť súčasťou výnimočnej komunity, teraz je čas urobiť ten správny krok a vykročiť.

Aktuálne je projekt v predpredaji, čo znamená exkluzívnu príležitosť získať byt za výhodnú cenu. V týchto dňoch môžete usporiť až do 20 000 tisíc eur a na úvod vám stačí len 10 % splátka. **Rezervujte si svoje bývanie teraz na www.matadorkaliving.sk.**

Vizualizácie: zdroj Matadorka Living

Harmonický komplex – všetko naraz, žiadne stavenisko

Výstavba všetkých **piatich obytných domov Matadorka Living** bude prebiehať **súčasne**. Vízia je jasná: moderný, harmonický komplex, ktorý bude rásť ako celok. To znamená, že **nebudete žiť na stavenisku**, ani v prostredí nedokončených budov.

Všetky obytné domy budú postupne dokončované v rámci jednej fázy, čo zabezpečí **rýchlej-**

nia nielen budúci obyvatelia, ale aj investori hľadajúci stabilné a výnosné portfólio.

Byty, ktoré rozprávajú príbeh

Ponuka bytov v Matadorka Living je pestrá – **od útulných 1,5-izbových až po priestranné 5-izbové byty s veľkými terasami**. Každý byt má **exkluzívny, exteriérový priestor**, ktorý poskytuje dostatok miesta na oddych a krásne výhľady na celú Bratislavu, ako aj na blízku panorámu Rakúska.

Starostka Karlovej Vsi Dana Čahojová: „Obyvatelia nie sú zvedaví na politické prekáračky.“

Prvé dve volebné obdobia sa niesli v znamení konštruktívnej spolupráce s miestnymi poslancami. Karlovyšania dali **Dane Čahojovej** maximálnu dôveru a poslali ju do nového volebného obdobia. Hoci jej verí rekordných 85 percent voličov, miestni poslanci z Teamu Vallo ju na každom zastupiteľstve kritizujú a najradšej by ju vymenili za vlastného kandidáta. Dana Čahojová je však presvedčená, že obyvatelia nie sú zvedaví na politické prekáračky a právom očakávajú spoluprácu. Aj preto Karlova Ves plánuje v roku 2025 rekonštrukcie ďalších školských objektov, ale napríklad aj väčšie opravy ciest či chodníkov.

Pred tromi týždňami sa skončil rok 2024, ak by ste ho mali opísať jednou vetou, aký bol pre Karlovu Ves?

Jednou vetou to asi nie je možné, ale pokúsím sa aspoň zhruba. Bol to rok nesmierne náročný vzhľadom na napäté financovanie samospráv a vzhľadom na zhoršenie vzťahov s miestnymi progresívnymi poslancami.

Navonok to spočiatku vyzeralo ako korektná spolupráca...

Ak sa vrátíme do rokov 2018 – 2022, kým mali v zastupiteľstve poslanci Teamu Vallo 5 z 25 poslancov, to tak aj bolo. Korene nespokojnosti sa rýchlo zapustili po voľbách 2022, keď získali nielen v meste, ale aj v Karlovej Vsi početnú prevahu. Bolo potrebné si spoločne sadnúť

a korektné sa dohodnúť na pravidlách spolupráce. Na výmenu vicestarostu pána Záhradníka za ich nominanta som však nebola ochotná pristúpiť. Jednoducho som nemohla politicky zobchodovať mnohokrát overenú dôveru a spoľahlivú spoluprácu s Branislavom Záhradníkom pre „pokoj zbraní“. Dnes už viem, že aj keby som na to pristala, prímerie bolo z dlhodobého hľadiska neutržateľné.

Zájmy mestskej časti by sa mali prekryvať, či ich presadzujú poslanci alebo starosta, nie?

To je ideálny prípad, samozrejme a aj najschodnejšia cesta, ako konať, samozrejme, a aj v záujme obce. Aj preto sme sa dlho snažili o kompromis tak na úrovni mesta ako aj na úrovni mestskej časti. Ľudia nestoja o konflikty, ale potrebujú vecné riešenia. Problém tkvie v tom, že nie všetci. Niektorí konflikt potrebujú pre osobné ambície. Namiesto služby obyvateľom volia radšej

polarizáciu. Viacerých pozícia poslanca nespokojuje a túžia po platených funkciách. Vidíme to rovnako aj na meste v hlade pri obsadzovaní dozorných rád. Vtedy idú ušľachtilé ciele rýchlo bokom.

Vráťme sa k minulému roku. Zarezovala pokuta od Úradu pre verejné obstarávanie v súvislosti s rekonštrukciou budovy ZŠ A. Dubčeka. Ako ste sa vyrovnali s touto situáciou?

Úprimne? Nevyrovnala. Je mi veľmi ľúto, ako ľahko sa zneváži obrovský kus odvedenej práce a najlepší úmysel a napokon aj výsledok. Máme na tejto budove zrekonštruované veci, na ktoré by sme z vlastných prostriedkov nikdy nenašetrili. Áno, dostali sme pokutu za niektoré pochybenia a boli sme tvrdo poučení. Niektorí sa však chytili príležitosti a podsúvajú verejnosti, že šlo o úmysel. Podávajú kauzu ako keby Karlova Ves spreneverila peniaze, a to nie je pravda. Jasné, že nie

sme dokonalí a chyby sa stávajú. Tam, kde bolo treba, sme vyvodili osobnú zodpovednosť, prijali sme opatrenia, aby sme sa podobnej chyby do budúcnosti vyvarovali, podali sme žalobu aj podnet na prešetrenie políciou.

Budete sa za týchto okolností uchádzať o ďalšie granty?

Naviažem na ZŠ Dubčeka. V Karlovej Vsi sme zriaďovateľmi troch škôl. Všetky budovy po desaťročiach potrebujú veľké investície. Je jedno či strechy, podlahy, elektroinštalácie alebo hygienické zariadenia. Všetko pýta mnoho peňazí. Podobné zásahy vyžaduje aj budova na Majerníkovej 60, v ktorej sídlia dve súkromné školy. Okrem toho máme deväť škôlok v starých budovách, v rade čaká dom kultúry, denné centrá atď. Samosprávy prišli o príjmy, musia sa podieľať na konsolidácii a aj pre ne sa zdražujú tovary a služby. Nie sú schopné financovať väčšie projekty. Sú odkázané na úvery alebo granty. Naša miera za-

dlženia je oproti zadĺženiu hlavného mesta, našťastie nízka, ale ak chceme udržiavať náš majetok v prevádzkyschopnom stave, bez úverov to nejde. Aj preto sme povinní využiť príležitosť, kde je možnosť získať zdroje, a tým sú práve granty.

Stále platí, že nemáte rozpočet na rok 2025?

Rozpočet sme s plnou zodpovednosťou pripravili a predložili miestnym poslancom. Nebolo ho ľahké zostaviť vzhľadom na neradostné východiská samospráv na rok 2025. Poslanci klubu pána primátora však priamo na rokovaní zastupiteľstva predložili návrh, o ktorom sme vopred nevedeli. Nemali sme preto možnosť ani o ňom rokovať. Kdesi na sociálnej sieti som videla komentár, že sme k tomu nediskutovali. Nemohli sme, nebolo k čomu, lebo pozmeňujúci návrh k rozpočtu sme nevideli ani počas zastupiteľstva. K jeho preskúmaniu sme sa dostali až po skončení schôdze. Napriek tomu, že rozpočet potrebujeme, aby sme mohli čo najskôr pracovať na naliehavých projektoch, nemohla som uznešenie, žiaľ, podpísať z dôvodu rozporu so zákonom.

Primátorovi poslanci majú dosť hlasov na to, aby o svojom návrhu opäť hlasovali. Ako sa vysporiadate s takouto situáciou, ak nastane?

Poslanci sú slobodní ľudia viazaní morálnou a politickou zodpovednosťou voči svo-

jim voličom, a môžu odhlasovať čokoľvek. Moje postavenie ma robí zodpovednou aj v právnej rovine. Uznesenie zastupiteľstva preto nemôže zmerať automatickú povinnosť konať, ak je uznesenie v rozpore s platnými zákonmi, je nevykonateľné, alebo je nevýhodné pre obec. Nemôžem sa zbaviť zodpovednosti tým, že protiprávne konanie ospravedlním uznesením zastupiteľstva. Je smutné pozeráť sa, ako niektorí dokážu povýšiť svoje osobné politické záujmy nad záujmy všetkých Karlovyšanov. Dúfam, že sa čo najskôr dopracujeme k dohode, aby bolo možné rozpočet schváliť. Momentálne pracujeme v rozpočtovom provizóriu, ktoré zabezpečuje hladký chod a plnenie našich povinností. Problémom je, že počas provizória musia stáť dôležité investície a nemôžeme poskytovať dotácie na rozvoj miestnych kultúrnych a športových organizácií.

Aké máte najbližšie plány?

Sme pripravení na kompletnú rekonštrukciu kuchyne na ZŠ Dubčeka. Tu je treba pripomenúť, že takýto projekt vážne zasahuje do chodu školy a ťažisko prác je potrebné vykonať počas prázdnin, čo nás značne obmedzuje. V príprave je aj hlboká rekonštrukcia základnej školy na Karloveskej 61. Obe tieto veľké investície budú financované najmä z grantových zdrojov...

(bak)

celý článok nájdete na bakurier.sk

Akú tržnicu si ľudia prajú?

(Dokončenie zo str. 1)

Mestská časť Nové Mesto sa preto rozhodla pre jej reštart. Ešte predtým však vypočula priania Bratislavčanov, návštevníkov aj predajcov. „Vstupy od ľudí, ktorí

sme sa o zmiešaných pocitoch z oživenia, ako aj o rozdielnych postojoch k parkovaniu v blízkosti tržnice. Výstup z participácie je nápovedou pre správcu tržnice a pracovnú skupinu, ktorá sa oživeniu venuje.

sa zapojili do participácie, nám dali komplexný pohľad na toto miesto. V čom sa všetci respondenti zhodli, je, že tržnica má nevyužitý potenciál. Dozvedeli

Majú vhlad do toho, čo ľudia na tržnici v súčasnosti oceňujú, čo im prekáža a odrádza od návštevy,” hovorí Zuzana Žurkinová zo sekcie mestských

štúdií a participácie v Metropolitnom inštitúte Bratislavy (MIB).

Láka atmosféra, odpudzuje nevlúdne okolie

Prieskum MIB, ktorého sa zúčastnilo 1 609 respondentov tiež ukázal, že viac ako polovica opýtaných 54 % stále navštevuje tržnicu pre jej atmosféru, 27 % zo zvyku a 25 % pre dobrú dostupnosť. Seniori patria medzi najvernejších zákazníkov a spomínajú na obdobie, keď bola tržnica skutočným centrom komunitného života. Väčšina respondentov si však uvedomuje problémy, ktoré spôsobujú jej stagnáciu. Až 72 % sa sťažovalo na nevyhovujúci sortiment, 58 % na nedostatočnú čistotu a 72 % na nevlúdne okolie.

Ešte v roku 2014 fungovalo v tržnici 120 nájomcov, dnes ich zostalo iba 40. V súčasnosti nájdeme v tržnici zlomok služieb, kvôli ktorým sem kedysi Bratislavčania s obľubou chodili. „Želali by si napríklad čistiareň, kaderníctvo, krajčírka, obuvníka či brúsenie nožov,” informuje o predstavách návštevníkov správa pripravená MIB. Život do „znovuzrodenej“ tržnice by mohli vrátiť aj podujatia, street food či blší trh, ktorý si opýtaní želali.

200-tisíc eur na rekonštrukciu

Mestská časť Bratislava - Nové Mesto, ktorá je správcou tržnice, sa rozhodla konať. Tržnica je podľa starostu Matúša Čupku potenciálne jeden z piliérov spoločenského živo-

ta novomeštianstva, miesto, ktoré sa mnohým spája s detstvom a považuje ju za pilier novomestskej identity. Na najbližšie obdobie preto samospráva vyčlenila 200-tisíc eur na rekonštrukciu suterénu a elektroinštalácie. Zároveň prebieha výzva na nových nájomcov, ktorá by mala priniesť kvalitnejší sortiment aj atraktívnejší koncept priestoru. Výsledky by mali byť známe na jar 2025. Plánom je vytvoriť miesto, kde sa budú cítiť dobre rôzne generácie, a to nielen počas dňa, ale aj vo večerných hodinách.

Budúcnosť tržnice

Dlhodobým cieľom vedenia mestskej časti je, aby tržnica bola sebestačná a financovala sa z vlastných výnosov. Nemá byť konku-

renciou obchodným centráam, ale priniesť autentický komunitný priestor so silnou atmosférou a kvalitnou ponukou. „Počas dňa bude slúžiť ako trhovisko a v podvečerných hodinách by sa mohla časom využívať pre kultúrno-spoločenské účely, ako sme si mohli vyskúšať napríklad v podobe Dobrého Trhu, festivalu Nahých vín či pri koncertoch Berlin Manson na sklonku roku 2024,” uzatvára starosta Nového Mesta Matúš Čupka. Ak sa revitalizácia podarí, Nová tržnica by sa mohla stať opäť miestom, kde sa stretávajú Bratislavčania, či už na nákupech, pri jedle alebo kultúrnych podujatiach.

(jp)

DELIKATESO

www.delikateso.sk

Prezidentka ZZŠS: „Chcem veriť, že sme na dobrej ceste, aj keď to potrvá ešte roky.“

Na pozíciu prezidentky Združenia základných škôl Slovenska zasadla **Mgr. Eva Horníková** koncom marca 2022. Počas necelých troch rokov v zastúpení stoviek základných škôl a v snahe prinášať odborný pohľad „zdola“ sa stretla už s piatimi ministrami školstva. Zaviedla viaceré novinky a platformy, ktoré prepájajú riaditeľov škôl, a kde si môžu vymieňať svoje skúsenosti. Popri tom je už 11 rokov riaditeľkou Základnej školy Karloveská 61 v Bratislave.

V rozhovore sme otvorili témy, ako je napríklad recept na kvalitné školstvo nielen v Bratislave, ale na celom Slovensku, prečo mladých pedagógov pribúda veľmi málo, ale aj či môže fungovať medializované zavedenie detektorov kovu.

Začnime možno takpovediac „od vrchu“. Ako vnímate z pozície prezidentky združenia súčasnú komunikáciu s Ministerstvom školstva SR?

Určite to musíme vnímať vo dvoch rovinách, a síce je to osoba ministra školstva a exekutívny aparát, vrátane podriadených organizácii, ktoré taktiež výrazne ovplyvňujú činnosť a fungovanie základných škôl. Som rada, že súčasný pán minister nás vníma ako rovnocenných partnerov a dokážeme s ním komunikovať mnohé témy. Či už to je rozpracovaná kurikulárna reforma, s ktorou úspešne napredujeme a bola zachovaná kontinuita,

prípadne vieme na spoločných sedeniach otvoriť aj nové oblasti, ktoré dokážu pomôcť slovenskému školstvu.

Koľko škôl zastupuje Združenie základných škôl Slovenska?

Sme združenie, ktoré má zhruba 360 členov (základných škôl), no v podstate zastupujeme všetky základné školy, ktorých je na Slovensku 1800. Naši členovia majú viaceré výhody, ktoré im pomáhajú pri riadení (školenia, stretnutia, podpora), no v globále sme všetci na jednej lodi a problém na západe Slovenska sa týka aj východu a naopak. Napríklad, špeciálne v Bratislave som založila platformu KRB (pretože krb predstavuje teplo, svetlo a pohodu, ale je to aj skratka Klub riaditeľov Bratislava), kde sa na pravidelnej báze stretávame viacerí riaditelia základných škôl, aby sme si vypočuli nejakého odborníka alebo prediskutovali aktuál-

ne poznatky z terénu. No a niečo podobné som zaviedla aj na celom Slovensku, keď sme v spolupráci s organizáciou Edulab naštartovali projekt Mapa školského know how, kam sa môžu školy aj samé prihlásiť a zdieľať to, čo im funguje.

Ako sa dajú časovo zvládnuť aktivity združenia popri riadení základnej školy?

Je to určite výzva. Školstvu som obetovala celý svoj profesionálny život a od začiatku dávam do toho celé srdce, inak to ani nejde, ak máte veci robiť desiatky rokov a chcete, aby sa veci aj posúvali vpred. Nie je to práca, ale celoživotné poslanie. Prešla som si mnohými etapami, aj ťažkými skúškami, čo ma naučilo, že jedine konštruktívny dialóg napriek rôznymi úrovňami riadenia a spolupráca dokážu prinášať ovocie. Aj preto zastávam názor, že riaditeľ školy musí byť

v prvom rade kvalitný manažér, ktorý dokáže riadiť školu, ktorá v mnohých prípadoch má parametre veľkého korporátu. Dnes sa kvalitne a obsiahnutím celej agendy už nedá zvládnuť všetko iba z pozície riaditeľa, potrebujete stredný manažment, ktorý je odborne zdatný a môžete sa naň spoľahnúť. A najmä v kontexte rozbehnutých kurikulárnych zmien je kľúčové, aby zmeny implementovali do života manažéri, ktorí chápu širší kontext, dokážu pracovať s ľuďmi, neboja sa delegovať úlohy, sú schopní nastaviť kontrolné mechanizmy a pod.

Nie každý má predpoklady riadiť veľký podnik. Pochopiteľne, každý sme v niečom unikátny. No, čo do počtu zamestnancov, žiakov, ale taktiež ich rodičov, sa pri školách bavíme často o „akoby firmách“ s viac ako tisíc zamestnancami. Nie je to vôbec jednoduché a vyžaduje si to viac ako byť dobrým pedagógom.

Nie je to iba o financiách...

Určite nie je, ale ... Opýtam sa úplne jednoducho, ktorá veľká firma, ak jej záleží na napredovaní a spokojnosti zamestnancov by si trúfla dať plat svojmu generálnemu riaditeľovi 1200 eur v hrubom? Žiadna. Pritom v školstve, čo je budúcnosť našej krajiny, žijeme v tomto po-

mýlenom nastavení. Ale dokedy?

Sú tisíce pedagógov, ktorí sa oddali svojmu poslaniu, a to bez ohľadu na platové podmienky. Problém je, že táto veľká skupina „lojálnych“ má väčšinou skorší dátum narodenia a nová a mladá generácia je oveľa viac závislá na rodinnom rozpočte. Mladí pedagógovia si z učiteľského platu, najmä vo veľkom meste, nedokážu založiť rodinu. Tak to je, čísla nepustia a mi príde až smiešne, že bojujeme o navýšenie plátov v jednotkách percent, pretože politická vôľa už desaťročia nepustí ani diskusia o zásadnej zmene. Ja si vážim každú prácu, či robotník, alebo predavač, ale je mi veľmi smutno, ak počúvam, že šikovný pedagóg musí ísť vykladať kartóny do obchodného reťazca, kde mu dajú o 400 eur viac.

Pozrime na krátko na nedávno zverejnený rebríček škôl INEKO. Je to pre rodičov spoľahlivá pomôcka, kam umiestniť svoje dieťa?

Áno, ale iba do istej miery. Sú to iba dáta. A tým nechcem dehonestovať ich význam, no škola je živý organizmus a nie všetko sa dá vyjadriť dátami. Uvediem to na príklade našej školy Karloveská 61, kde máme 617 žiakov. V rebríčku sme obsadili 195. miesto. Je to dobré alebo zlé? Pre

nás je ukazovateľom, že nám stále viac detí pribúda a už si môže vyberať. To je pre nás spätná väzba, že ideme dobrou cestou. Zaviedli sme mnoho vzdelávacích a manažérskych inovácií, ktoré nám pomáhajú a uľahčujú každodenný život. Pracujeme a vzdelávame sa v priateľskej atmosfére, inkluzívne vzdelávanie berieme doslovne a máme k nemu vypracovaný celý systém riadenia. Tým chcem povedať, že jedna vec je bodové ohodnotenie na základe exaktných dát, no rovnako podstatné je aj to pre tabuľky neviditeľné – ľudský prístup, priateľská atmosféra medzi kolegami, otvorený vzťah pedagóg – rodič – dieťa.

Na záver, ako vnímate medializované informácie o zavádzaní detektorov kovu na školách?

Každý, kto niekedy mal len trochu kontakt s realitou, ako funguje zabezpečenie školy, nemôže tejto informácii tleskať. Je otázne, či ide len o vymyslenú informáciu alebo reálny zámer. Každopádne, je to nezmysel. Nechceme predsa robiť zo škôl väznice. Z začiatku musíme úplne inde, a to v kvalitnej prevencii. Dieťa máme od piatich rokov v systéme a musíme s jeho psychikou pracovať od malička, aby sme potom neboli prekvapení.

(pk)

**Združenie
základných škôl
SLOVENSKA**

INEKO: Aktuálne rebríčky škôl podľa výsledkov žiakov – najvyššie ZŠ Mudroňova v Bratislave a gymnázium GAMČA.

V aktualizovanom rebríčku základných škôl (ZŠ) podľa dosiahnutých výsledkov žiakov sa na vedúcu pozíciu prepracovala ZŠ na Mudroňovej 83 v Bratislave, ktorá bola pred rokom piata. Druhé miesto dosiahla ZŠ na ulici T.J. Moussona v Michalovciach (v predošlom rebríčku tretia) a prvú trojicu dopĺňa ZŠ na Kollárovej ulici zo Svätého Jura figu-

rujúca minulý rok na druhom mieste.

Je zrejmé, že školy **vykazujúce vyšší podiel detí z málo podnetného prostredia** to majú už na „štartovacej čiare“ oveľa ťažšie, preto je mimoriadne cenné, že sa medzi školy s veľmi dobrými výsledkami žiakov zaradila so ziskom 6,37 bodu aj ZŠ v Chminianskej Novej Vsi, kde viac ako štvrtina žiakov pochádza

zo sociálne znevýhodneného prostredia. Žiaci tejto školy tak dosiahli najlepšie výsledky spomedzi škôl, v ktorých je relatívne vyšší podiel detí zo znevýhodneného prostredia (vyšší ako 20 %).

Pri **stredných odborných školách (SOŠ)** obhájila prvé miesto dlhodobou úspešnou Obchodná akadémia na Kukučínovej ulici v Trnave,

ktorá medziročne ešte mierne vylepšila svoje bodové ohodnotenie. Najvýraznejším skokom smerom nahor v tejto kategórii škôl je Obchodná akadémia na Dudovej ulici v Bratislave.

Medzi **gymnáziami** sa na prvé miesto výsledkami svojich žiakov a ich uplatnením na trhu práce dostala GAMČA – gymnázium na Grösslingovej ulici v Bratislave, kto-

ré bolo v minuloročnom rebríčku štvrté. Druhé miesto obhájilo Gymnázium Poštová 9 v Košiciach a tretiu pozíciu Gymnázium Jura Hronca (GJH) na Novohradskej v Bratislave.

V top desiatke gymnázií evidujeme aj po roku opäť Školu pre mimoriadne nadané deti (Gymnázium) na Teplickej v Bratislave (vo vlaňajšom rebríčku na prvom mieste),

ako aj gymnáziá Jozefa Lettricha v Martine, J.G. Tajovského v Banskej Bystrici a na Varšavskej ceste v Žiline. Zaujímavosťou je, že spomedzi prvých šiestich gymnázií je až päť z Bratislavy. Do top 10 sa na piate miesto prepracovalo Gymnázium Metodova a na šieste 1. súkromné gymnázium v Bratislave na Bajkalskej (obe boli minulý rok v druhej desiatke).

Učitelia sa pri duševných problémoch žiakov cítia bezmocní

Každý piaty učiteľ na Slovensku sa už stretol so žiakom, ktorý sa pokúsil ukončiť svoj život. Viac než tretina pedagógov má skúsenosť s deťmi trpiacimi depresiami. No práve slovenskí učitelia sa cítia byť v porovnaní s kolegami v Česku či Poľsku najmenej pripravení s týmito deťmi pracovať. Výsledky medzinárodného výskumu odhaľujú aj ďalšiu znepokojivú realitu. Učitelia zostávajú na boj s duševnými problémami detí sami, bez potrebnej podpory.

Kde zlyhá systém a čo treba v slovenskom školstve zmeniť, sme sa pýtali **Diany Klepoch Majdákovej** z mimovládnej organizácie **Ligy za duševné zdravie**, ktorá na medzinárodnom projekte Heads-up! participovala.

Prosím, priblížte našim čitateľom projekt Heads-up!. Cieľom projektu bolo reagovať na zhoršujúce sa duševné zdravie

detí a mládeže, pripieť k odbúravaniu tabu témy depresie a samovrážd v školskom prostredí a ponúknuť učiteľkám a učiteľom zrozumiteľné nástroje na zvládanie problematiky duševného zdravia v škole.

Na projekte He-

Výstupom projektu bola aj spomínaná štúdia, ktorej súčasťou bol výskum na školách. Aké poznatky priniesol? Je niečo, čo vás na zisteniach najviac prekvapilo? Výskum medzi učiteľmi zo Slovenska, Česka a Poľska

všetkých troch krajinách sa práve slovenskí učitelia cítia najmenej pripravení pracovať s týmito deťmi (Slovensko – 36 %, Česko – 50 %, Poľsko – 52 %).

Prekvapil nás pomerne vysoký počet učiteliek a učiteľov, ktorí sa necítia kompetentní rozoznať varovné

svoj život. O čom tento stav vypovedá? Tento stav odráža nedostatok špecializovaného vzdelávania a podpory, ktoré učiteľky a učitelia potrebujú na efektívnu prácu s deťmi s výzvami v oblasti duševného zdravia. Často sú vystavení veľkému množstvu nárokov, ale nemajú dostatočné nástroje ani školenia na rozpoznanie závažných problémov ako depresia alebo myšlienky na ukončenie života. Vypovedá to o potrebe systému, ktorý by zabezpečil dostupné školenia a metodiky, aby učiteľom pomohli adekvátne reagovať. Na druhej strane treba povedať, že to je iba prvá polovica cesty. Druhou je doslova rozviazať im ruky, aby na vzdelávanie a preventívne aktivity v tejto oblasti mali dostatok nielen časových, ale aj duševných kapacít.

Aké kroky sú potrebné, aby sa situácia na Slovensku začala medzi učiteľmi zlepšovať?

Je nevyhnutné zaviesť systematické opatrenia v oblasti duševného zdravia a prevencie samovrážd pre učiteľky a učiteľov. Krokmi k zlepšeniu by mali byť nielen dostupné pravidelné školenia, ale aj praktické materiály, ktoré môžu používať vo svojej každodennej praxi.

Okrem toho by malo byť podporované vybudovanie medziinštitucionálnej spolupráce, aby učiteľky, učitelia a v konečnom dôsledku aj deti mohli rýchlo získať odbornú pomoc, keď to bude potrebné. Tie nástroje dnes už vo veľkej miere existujú. Aktívne sú v tejto oblasti nielen štátne vzdelávacie a výskumné inštitúcie, ale aj rôzne mimovládne organizácie, ako napríklad aj tá naša. Je však dôležité zlepšiť ich dostupnosť, plošne ich na školy rozšíriť a dať školám dostatočný priestor na ich uplatňovanie.

(jp, foto BSK)

ads-up!, ktorého súčasťou bola medzinárodná štúdia, príručka pre učiteľov a komix spolupracovali tri krajiny. Slovensko zastupovala Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Liga za duševné zdravie, Poľsko Inštitút matky a dieťaťa, Univerzita vo Varšave a Českú republiku Univerzita Palackého v Olomouci.

ukázal, že až polovica učiteľov v Poľsku 56 % má skúsenosť s prácou s deťmi, ktoré majú diagnostikovanú depresiu. O niečo menej je ich v Česku 45 % a na Slovensku 41 %. Skúsenosť s deťmi, ktoré sa pokúsili ukončiť svoj život má na Slovensku 19 % učiteľov, v Česku je to 20 % učiteľov a v Poľsku 29 % učiteľov. Zo

signály uvažovania o ukončení života. Výsledky poukazujú, že ide až o 27 % na Slovensku, čo je oproti 7 % v Česku vysoké číslo.

Uvádzate, že slovenskí učitelia sa cítia najmenej pripravení pracovať s deťmi, ktoré majú depresiu alebo sa pokúsili ukončiť

Prevenciu rizikového správania žiakov rieši aj kraj

V aktuálnom vydaní novin sa venujeme téme duševného zdravia žiakov a učiteľov, ktorá sa stáva čoraz naliehavejšou. Školy čelia nárastu problémov spojených so stresom, úzkosťou či šikanou, pričom riešenia hľadajú pedagógovia, odborníci, ale aj samosprávy. Ako k prevencii na stredných školách prispieva Bratislavský samosprávny kraj (BSK) a aké programy ponúka na podporu duševného zdravia žiakov a učiteľov?

JE OK, AK NIE SI OK

Jedným z hlavných projektov podporujúcich duševné zdravie študentov je iniciatíva "JE OK, AK NIE SI OK", ktorú BSK realizuje v spolupráci s občianskym združením

IPčko. Projekt sa zameriava na pomoc mladým ľuďom, pedagógom a rodičom pri riešení problémov spojených so stresom, úzkosťou, depresiou či sebapoškodzovaním. V rámci webovej stránky projektu www.niesomok.sk, si mladí ľudia môžu nájsť informácie o duševných problémoch, ako aj kontakty na non-stop anonymnú a bezplatnú psychologickú pomoc.

Okrem dlhodobějších preventívnych opatrení BSK reaguje aj na akútne krízové situácie na školách. „V naliehavých situáciách môžu školy požiadať o výjazd krízového intervenčného tímu, ktorý zasahuje priamo na mieste do 60 minút,“ uviedla hovorkyňa kraja Lucia Forman.

Vzdelávacie aktivi-

ty pomáhajú aj zamestnancov škôl

Okrem pomoci žiakom, organizuje BSK školenia a semináre, ktoré pomáhajú riaditeľom, učiteľom a školským psychológom zvládať náročné situácie. Medzi hlavné témy patria:

- **krízový manažment a intervencia** – riešenie krízových situácií na školách,
- **psychologické poradenstvo a súpervizia** – odborná

príprava vybraných učiteľov na poskytovanie psychologickéj pomoci,

- **praktické cvičenia pre pedagógov** – zvládanie práce so žiakmi v náročných situáciách.

„V rámci spätnej väzby zo škôl tieto aktivi-

ty formoval o poskytovaných opatreniach kraj.

Bezpečnosť v online prostredí

Ďalšou oblasťou spolupráce so školami je vytváranie bezpečného online prostredia. Tu kraj spolupracuje s vládnu jednotkou CSIRT na školeniach v oblasti kybernetickej bezpečnosti a na prevenciu pred modernými hrozbami online prostredia.

Výzvou je dostupnosť psychologickéj podpory

Podľa hovorkyne BSK Lucie Forman je záujem škôl o preventívne programy vysoký. „Snažíme sa reagovať na ich potreby a spolupracovať s odborníkmi, aby sme zabezpečili kvalitnú a dostupnú podporu pre mladých ľudí v kraji. Školy sa aktívne zapájajú aj

z vlastnej iniciatívy do projektov na podporu duševného zdravia žiakov,“ podotkla.

Jednou z výziev, ktorej samospráva čelí, je dostupnosť psychologickéj pomoci. Tú plánujú riešiť posilnením podpory pre školských psychológov a prehľbovaním spolupráce s organizáciami, ktoré sa venujú duševnému zdraviu mládeže. „Treba však doplniť, že riešenie tohto problému nie je zodpovednosťou zriaďovateľov škôl, ale štátnych orgánov a preto je potrebné prijímať a realizovať systematické riešenia na úrovni štátu,“ dodala hovorkyňa BSK.

Podpora duševného zdravia mládeže je aj súčasťou Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na rok 2025.

(zdroj jp, foto BSK)

www.konditoreikormuth.sk

Konditorei Kormuth

BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8

Ružinov uspel na súde

(Dokončenie zo str 1)

„Najvyšší správny súd potvrdil správnosť nášho odvolania (kasačnej sťažnosti) a v celom rozsahu nám vyhovel. Rozsudok Krajského súdu, ktorým pani D. K. argumentovala, zrušil v celom rozsahu a prikázal mu v opakovanom konaní žalobu matky pani stavebníčky zamietnuť,“ uviedol starosta Ružinova Martin Chren.

Precedens

Toto rozhodnutie má zásadný význam nielen pre Ružinov, ale aj

pre ďalšie prípady riešenia čiernych stavieb na Slovensku. Mestskej časti Ružinov sa podarilo dokázať, že jej postup bol správny a zákonný.

„Znova a opäť – tak, ako vždy, keď naše konanie posudzovala prokuratúra či nadriadený Okresný úrad – sa preukázalo, že mestská časť Ružinov postupovala správne a presne podľa zákona,“ skonštatoval Chren.

Starosta tiež zdôraznil, že zákony platia rovnako pre všetkých, a prípad zbúrania stavby na Zlatých pieskoch bol toho jas-

ným dôkazom. „Nikto nie je nad zákonom a v Ružinove sa nezákonné rozhodnutia kúpiť nedajú. Dnes večer však vďaka Najvyššiemu správne súdu budem zaspávať s lepším pocitom, že spravodlivosti sa dá dočkať aj u nás, na Slovensku,“ poznamenal.

Pozadie prípadu

Daniela Králevich postavila stavbu na Zlatých pieskoch ešte v roku 2019 ako mobilný bioprojekt. O následnom konflikte s mestskou časťou vtedy informovali aj noviny Bratislavský kuriér.

Starosta Ružinova vtedy túto stavbu označil za čiernu. Následne Stavebný úrad rozhodol o jej odstránení a v roku 2022 stavbu začali búrať. Králevich však prízvukovala, že na začiatku stavby splnila všetky ohlasovacie povinnosti a s búraním nesúhlasila. Na starostu bratislavskej mestskej časti Ružinov, Martina Chrena, podala žaloby a trestné oznámenie. Spor sa tiahol roky a presúval sa z jedného súdu na druhý. Definitívnu bodku za sporom dal až Najvyšší správny súd.

Prípad na Zlatých pieskoch nie je jediným, ktorému sa mestská časť aktuálne venuje. Podľa vyjadrení starostu, Ružinov rieši viacero prípadov čiernych stavieb, no vyhrážkami sa nechce nechať zastrašiť ani v budúcnosti.

Nový stavebný zákon sprísňuje pravidlá pre čierne stavby

K zlepšeniu situácie v oblasti čiernych stavieb má prispieť aj nový stavebný zákon. Ten stanovuje dodatočný postup vo vzťahu k nepovoleným

stavbám zhotoveným do účinnosti navrhovaného zákona, aby sa do určitého času budú takéto stavby dodatočne osvedčili, alebo odstránili. Zámerom je, aby nefigurovali ako trvalo nepovolené, neskolaudované, ale roky bezproblémovo užívané.

Rovnako sa v ňom precizujú priestupky a iné správne delikty. Rozširuje sa okruh sankcionovaných osôb aj na ďalšie osoby vo výstavbe, ide o zhotoviteľov či osoby vykonávajúce stavebný dozor.

(jp)

Bratislavčania majú menší pocit bezpečia

Už týždne sa v spoločnosti rieši téma, ktorá vzbudzuje obavy. V Bratislave má na nič netušiacich ľudí útočiť maskovaná neonacistická skupina. Zatiaľ čo polícia SR má prvé informácie o konkrétnych útočníkoch, vedenie hlavného mesta sme sa opýtali na to, ako celú situáciu vníma a pristupuje k nej.

Celé mesiace v hlavnom meste útočia maskovaní neonacisti na cudzincov a Rómov. No obavy o svoju bezpečnosť majú i samotní obyvatelia Bratislavy. Agresívna skupina pritom útoky nakrúca na svoje mobilné telefóny a incidenty následne zverejňuje na sociálnych sieťach. Práve tak sa na vyčíňanie prišlo, keďže polícia ani vedenie hlavného mesta dlho žiadne nahlásené útoky zo strany obeť nevidovala. „I keď naša mestská polícia neviduje oznamy na linku 159, ani kame-

rové záznamy, ktoré by sa týkali fyzických útokov skupiny maskovaných ľudí, ktorá sa prezentuje neonacistickými symbolmi a heslami a napáda ľudí v hlavnom meste, situáciu nepodceňujeme a aktívne sa koordinujeme s Policajným zborom SR, ktorý má vo svojej kompetencii riešenie extrémistickej činnosti,“ reagoval na náš podnet hovorca bratislavského magistrátu, Peter Bubla.

Pomôcť môže aj verejnosť

Podľa našich informácií boli o situácii informovaní aj pracovníci operačného a kamerového pracoviska mestskej polície, akonáhle zaznamenajú akékoľvek podozrivé správanie alebo protiprávnu činnosť, bezodkladne na miesto vyšlú najbližšiu hliadku. „V prípade zistenia akýchkoľvek informácií alebo skutočností súvisiacich s touto situáciou, budeme úzko spolupracovať s Po-

licajným zborom SR. Zároveň vítame, že štátna polícia začala trestné stíhanie vo veci neonastickej skupiny, ktorá v Bratislave napáda mladých ľudí. Tak, ako uviedol v tejto súvislosti aj primátor hlavného mesta, Matúš Vallo, v mnohých oblastiach sa na Slovensku vraciame v čase a je to to posledné, čo by sme si želali, aby sa 90. roky vrátili ešte aj do ulíc našich miest. Bitky od neonacistov sme tu už zažili, a je preto prirodzené, že urobíme všetko preto, aby sme od toho uchránili aspoň naše deti,“ doplnil hovorca Bubla, ktorý vyzýva ľudí z radov verejnosti, aby v prípade akých-

koľvek informácií súvisiacich s útokmi, okamžite kontaktovali mestskú políciu na čísle 159 alebo Policajný zbor SR na linke 158.

Záujem primátora o zvýšenie bezpečnosti

Napriek tomu, že polícia už pracuje s prvými podozrivými z útokov, primátor Matúš Vallo najnovšie priznal, že zo strany obyvateľov Bratislavy pociťuje nárast obáv a strachu o svoju bezpečnosť. A to aj napriek tomu, že Bratislava je v otázke bezpečnosti na popredných miestach v celosvetovom meradle hlavných miest. Na tému bezpečnosti

primátor diskutoval počas februárového stretnutia primátorov, ktorého sa zúčastnila aj policajná prezidentka Jana Maškarová a zástupca riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru Bratislava Milan Pilip. Témou boli viaceré aspekty bezpečnosti. „Zhodli sme sa, že hoci Bratislava stále patrí medzi najbezpečnejšie hlavné mestá v Európe, tzv. pocitová bezpečnosť sa zhoršuje. A platí to nielen v Bratislave, ale na celom Slovensku. Ohrození pritom spravidla bývajú tí najslabší, ženy, dievčatá, ľudia z kultúrnych aj iných menšín, vrátane ľudí bez domova. O to citli-

vejšie musia k riešeniu takýchto situácií pristupovať bezpečnostné – mestská a štátna polícia, ale aj súkromné SBS, kde sme pani policajnú prezidentku požiadali o zvýšenie bezpečnosti,“ uviedol Vallo na svojom profile a nezostalo len pri tom. „Pýtali sme sa na prípady útokov skupiny neonacistov a pomenovali aj iné druhy kriminality, ktoré je potrebné intenzívnejšie riešiť, najmä drogovú kriminalitu. Situáciu zhoršila aj nešťastná novela trestného zákona, ktorá urobila drobné krádeže prakticky beztrestnými. Zároveň sme pomenovali viaceré kritické lokality v našom meste, na ktoré poukazujú aj Bratislavčania a Bratislavčanky a tiež spôsob spoločného postupu našej mestskej a štátnej polície,“ doplnil v zábere muž stojaci na čele hlavného mesta SR.

(vt, zdroj foto facebook/Policia SR Bratislavský kraj)

Do mesta sa vracajú Bratislavské fašiangy

Tradičný sviatok v modernom prevedení si budú môcť Bratislavčania, Bratislavčanky i návštevníci a návštevníčky opäť užiť v pes-trom fašiangovom sprievode. Jednodňový festival začne v sobotu 1. marca detským programom už o 10:00 a ukončí ho tanečná a hudobná veselica do 22:00 v Starej tržnici.

Deti aj rodičia sú vítaní na Námestí Nežnej revolúcie už o 10:00 hod. Program otvorí verejná nahrávka Rádia Junior s Breptíkovcami, škola ľudového tanca pod vedením Stanislavy Marešovej z Tanečnej školy Vetrnica. Najmenší sa zabavia na divadelnom predstavení od THEATRO CARNEVALO a vystúpení víly Tinti Linti. Program ukončí Folklórny súbor Poleno. V Starej tržnici sú pre deti aj rodičov pripravené workshopy na výrobu masiek, zapletanie vrkočov aj špeciálna digitálna maska v spolupráci s Jánom Šickom a Antonínom Kindlom.

Po úspešných predchádzajúcich ročníkoch vytvorí BKIS aj počas týchto fašiangov príležitosť na bláznivú zábavu vo Veľkom fašiangovom sprievode. Vítané sú masky od výmyslu sveta, transparenty, tanečné či divadelné zoskupenia s chuťou na nezvyčajný deň a vybočenie z každodenných povinností. Zraz sprievodu je na Hviezdoslavovom námestí o 16:30 s hudobným doprovodom Kuštárovcov. Podujatie až do večerných hodín moderátorsky zastreší Lacko Cmorej. Účastníčky a účastníkov sprievodu privíta pred Starou tržnicou kapela Muzička.

Z exteriéru sa fašiangový sprievod presunie do priestorov Starej tržnice. Fašiangovú veselicu otvorí o 18:30 tanečný latino karneval v podaní Dance with July & Morenas Dancegroup, následne vystúpia spievajúci herci divadla Astorka a ich priatelia známi ako hudobné zoskupenie Trezor. S fašiangovými oslavami sa rozlúčime s kapelou FUNKIEZ.

(bak)

Plaváreň Pasienky čoskoro opäť otvorí

Oblúbená plaváreň Pasienky prechádza záverečnou fázou rekonštrukcie. Práce sa blížia k úspešnému koncu, a ak všetko pôjde podľa plánu, prvé športové kluby aj verejnosť sa do bazéna vrátia už na prelome februára a marca.

"Plaváreň Pasienky je ikonickým miestom nielen pre našu mestskú časť, ale pre celú Bratislavu. Dnes sa na kontrolnom dni spoločne so zástupcami STaRZ Bratislava hodnotil priebeh rekonštrukcie, ktorá vstupuje do finálnej fázy," uviedla mestská časť Nové Mesto na svojej sociálnej sieti.

V týchto dňoch prebieha napúšťanie 50-metrového bazéna, ktorý pojme 2,5 milióna litrov vody. Podľa informácií mestskej časti, tento proces potrvá približne desať dní. Okrem modernizovaných priestorov prinesie obnova aj úspornejšie technológie a úpravy exteriéru, ktoré majú spraviť areál zelenším a príjemnejším pre návštevníkov.

Pasienky tak opäť nadviažu na svoju tradíciu a poskytnú kvalitné zázemie pre plavcov všetkých generácií.

(jp, foto MČ BA Nové Mesto)

Nové Mesto hľadá nájomcu priestorov pri lanovke na Kamzíku

Mestská časť Bratislava - Nové Mesto vyhlásila verejnú obchodnú súťaž o prenájom priestorov v hornej stanici lanovky na Kamzíku. Záujemcovia môžu získať nájomnú zmluvu až na desať rokov.

"Dlhodobý prenájom vyše 110 metrov štvorcových priestorov je spojený aj s investíciou nového prevádzkovateľa do rekonštrukcie prenajatého objektu v hodnote minimálne 40-tisíc eur," informuje samospráva.

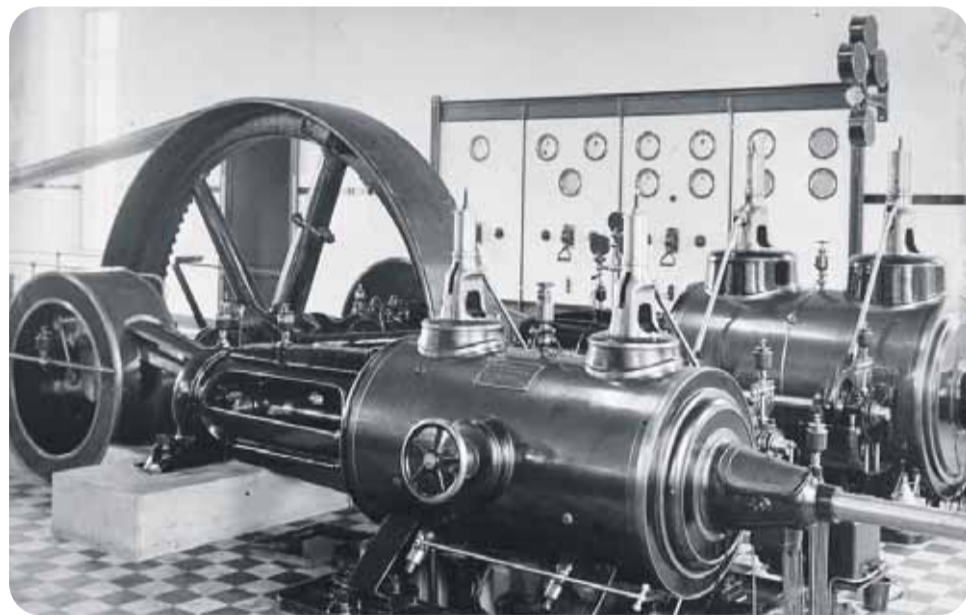
Lanovka premáva celoročne v hodinových intervaloch od 10.00 do 18.00 a návštevníkom poskytuje výhľady na Malé Karpaty. Cieľom je vytvoriť priestor na občerstvenie alebo služby na podporu cestovného ruchu.

Termín predkladania súťažných návrhov je do 2. marca 2025.

(jp, MČ BA Nové Mesto)

Prvý vodovod v Bratislave oslávil 139 rokov

História zásobovania pitnou vodou v Bratislave sa začala písať pred 139 rokmi, 4. februára 1886, keď bol oficiálne spustený prvý mestský vodovod. Tento systém meral približne 37 kilometrov a zabezpečoval pitnú vodu pre asi 17 500 obyvateľov.

"Bratislavský mestský vodovod čerpal vodu zo studne na ostrove Sihot. Odtiaľ putovala pod rameno Dunaja do hlavnej čerpacej stanice v Karlovej Vsi a ďalej po dunajskom nábreží až do centra mesta na Rybné námestie," uviedol Matúš Stračiak, vedúci odboru marketingu a komunikácie Bratislavskej vodárenskej spoločnosti (BVS).

Vodárenský systém prvého bratislavského vodovodu predstavoval na svoju dobu technologickú špičku. Bol vybavený parnými čerpadlami, elektrickou strojovňou a modernými potrubnými technológiami. Ostrov Sihot dodnes zohráva významnú úlohu v zásobovaní Bratislavy pitnou vodou a viaceré pôvodné zariadenia vodárne sú stále funkčné. V historickej budove pôvodnej čerpacej stanice dnes sídli Vodárenské múzeum s modernou expozíciou o histórii a súčasnosti bratislavského vodárstva.

(jp, foto archív BVS)

Kolobežky rozhádzané po meste – je to hlavne o ľuďoch

Do redakcie často dostávame tipy od obyvateľov Bratislavy na rôzne témy. Tentokrát sme sa venovali téme mestských kolobežiek na krátkodobý prenájom, ktoré užívatelia často odstavia hocikde. Doslova tam, kde im napadne a nie v koncovej stanici, ako by to po správnosti malo byť.

Do redakcie nám prišlo viacero fotografií zelených kolobežiek akoby rozhádzaných v rôznych uličkách Starého Mesta. Často v úzkych pasážach, ako je napríklad Zelená, Sedlárska či priestrannejšia Ventúrska ulica, kde má bežne problém naraz prejsť väčšia skupina peších, najmä kvôli exteriérovým terasám. Oslovili sme preto vedenie hlavného mesta s otázkami, či túto situáciu vníma a považuje ju za problém, respektíve, ako vec možno riešiť.

Vedia, kde by parkovať mali

„Práve po tlaku mesta a mestských častí vznikli zóny určené na parkovanie e-kolobežiek. Bratislava ako hlavné mesto má dnes

jednu z najprísnejších regulácií na parkovanie zdieľanej mobility medzi európskymi mestami, pričom určovanie a vyznačovanie parkovacích plôch podlieha výraznému pripomienkovaniu a priebežnému schvaľovaniu. Dokonca mesto má posledné slovo pri vznikaní a všetkým zmenách parkovacích plôch. Do budúcnosti je snaha všetky parkovacie plochy pre zdieľanú mobilitu vyznačiť aj fyzicky v teréne, aby bola na prvý pohľad zrejmá legálnosť parkujúceho dopravného prostriedku,“ reagoval na našu výzvu hovorca magistrátu, pán Peter Bubla.

Pomáha aj mestská polícia

No napriek jasne vymedzeným odstavňým plochám je zrejme, že tieto pokyny užívatelia e-kolobežiek nerešpektujú a dopravný prostriedok nechajú odstavlený tam, kde oni uznajú za vhodné. Otázkou preto je, či by vec nemala dôraznejšie s užívatelmi komunikovať spoločnosť, ktorá e-kolobežky prevádzkuje? „Mesto aktívne komunikuje s prevádzkovateľmi a žiada ich o dodržiavanie pravidiel a edukovanie svojich užívateľov. O nesprávne zaparkovaných e-kolobežkách, ktoré obmedzujú ostatných,

informuje mestská polícia vždy ich prevádzkovateľa so žiadosťou o bezodkladnú nápravu, v naliehavších prípadoch ich premiestňujú priamo hliadky na iné, vhodnejšie miesto. Treba však povedať, že nesprávne odparkované e-kolobežky, ktoré obmedzujú pohyb chodcov po chodníku alebo napríklad blokujú zastávky verejnej dopravy, či stoja na iných kritických úsekoch, sú mestskej polícii hlásené skôr sporadicky,“ doplnil Bubla, čím jasne naznačil, že s neporiadnymi užívatelmi by mohli pomôcť aj samotní občania. A to tým, že budú nesprávne zaparkované kolobežky nahlasovať.

Nahlasovanie od občanov

Ako to bude možné? „Zároveň, pre efektívnejšiu kontrolu, plánujeme zapojiť aj verejnosť a zaviesť elektronický formulár, ktorý bude zameraný na podnety ohľadom zdieľanej mobility,“ upresnil hovorca pre Bratislavského kuriéra.

Pokuty udeliť možno, ale...

Hlavným problémom v celej veci môže byť fakt, že aj keď mestská polícia môže kolobežkárom pridelovať pokuty za priestupky, keďže ide o krátkodobé vypožičiavanie si e-kolobežiek, ľudí, ktorí ich odstavia na ulici či chodníku tak, že sťažia priechod-

v blokovom konaní pokuta do výšky 50 eur. Treba však zároveň povedať, že sankcionovanie za zle odparkované kolobežky (napríklad nedodržanie potrebnej vzdialenosti pri parkovaní na chodníku), je pomerne obtiažne, nakoľko zvyčajne sa v čase preve-

nosť, dolapiť zväčša nevedia. A tí si preto naďalej dovoľujú: „Pokial' ide o sankcionovanie, zákon o cestnej premávke uvádza, že parkovanie e-kolobežiek napríklad na chodníku, je povolené v prípade, ak je zachovaná súvislá voľná šírka chodníka najmenej 1,5 metra. Za priestupok hrozí e-kolobežkárom, obdobne ako aj ostatným motoristom,

renia hliadkou ich užívatelia už na mieste nenachádzajú. Ak je to vážne porušenie alebo vytvorenie naozaj nevhodnej prekážky, prevádzkovatelia vedia (a aj to robia), spätne pokutovať užívateľa na základe metadát z GPS každej kolobežky,“ uzavrel Peter Bubla z Magistrátu hlavného mesta.

(vt)

Bratislava má dve nové zariadenia, ktoré včas odhalia rakovinu

Unikátny PET/CT skener zvyšuje šance na prežitie. Na Slovensku je ročne diagnostikovaných približne 40 000 nových prípadov rakoviny, pričom na onkologické ochorenia zomrie viac ako 14 000 ľudí ročne. Na trhu je zariadenie, ktoré vie

môže tieto smutné čísla znížiť. Patríme medzi štáty s najvyššou mierou úmrtnosti na onkologické ochorenia v Európskej únii. Podľa štatistik EÚ majú Slováci o 20 % vyššiu pravdepodobnosť úmrtia na rakovinu v porovnaní s priemerom únie. U mužov na Slovensku dominuje rakovina pľúc, hrubého čreva a prostaty. U žien sú

najčastejšie diagnostikované rakovina prsníka, hrubého čreva a pľúc. Za alarmujúcimi štatistikami stojí predovšetkým nedostatok prevencie (účasť na preventívnych vyšetreniach je menej ako 50 % obyvateľov), nedostatok zdravotníckeho personálu, dlhé čakacie doby alebo nedostupnosť moderných diagnostických prístrojov. Nádej pre slovenských pacientov prináša digitálny PET/CT skener Biograph Vision, ktorý patrí k absolútnej špičke v diagnostike práve onkologických ochorení a predstavuje významný pokrok v medicínskej zobrazovacej technológii. Unikátny prístroj je súčasťou vybavenia pracovísk: BIONT a.s.,

Onkologický ústav sv. Alžbety, Nemocnica Bory v Bratislave, IZOTOPCENTRUM v Nitre, či Inštitút nukleárnej medicíny v Košiciach, ktoré sú špičkovými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti na oblasti nukleárnej medicíny na Slovensku. Najmodernejší PET/CT skener Biograph Vision poskytuje najdetail-

nejšie zobrazenie na trhu s najvyššou účinnou citlivosťou. Pomáha skrátiť čas skenovania, znížiť aplikovanú dávku rádiofarmaka, čím znižuje nielen náklady na vyšetrenie, ale predovšetkým dobu vystavenia pacienta radiačnej záťaži a umožňuje zobraziť aj menšie lézie v tele pacienta.

(vt)

Hovorca bratislavského magistrátu: „Vedenie Bratislavy je pripravené sadnúť si za stôl s každým, s kým možno Bratislavu posunúť ďalej.“

S vedúcim komunikačného oddelenia Magistrátu hlavného mesta Bratislavy, **Petrom Bublom**, sme sa porozprávali o tom, ako vedenie mesta hodnotí rok 2024, akým výzvam bude čeliť v roku 2025 a tiež o tom, aká je spolupráca so súčasnou vládou.

Ako magistrát hodnotí rok 2024 v rámci realizácie plánovaných projektov / priorit a ich dokončenia?

Určite by sme v tejto súvislosti radi zača-

témou sú verejné priestory. Sme radi, že sa nám aj napriek zložitej situácii naďalej darí investovať do ich skvalitňovania. V tejto súvislosti by sme za minulý rok určite vypichli nový skatepark v Sade Janka Kráľa, ktorý sa rýchlo stal veľmi obľúbeným a využívaným priestorom na trávenie voľného času a stretávanie sa rôznych komunít z rôznych častí Bratislavy a dokonca aj mimo nej, z čoho sa úprimne tešíme.

Okrem nového skateparku sa nám podari-

z hlavných priorit, ku ktorej sme sa zaviazali a ktorú budeme plniť aj naďalej.

Určite by sme radi spomenuli aj obnovu historických, ikonických a dôležitých stavieb nášho mesta. Minulý rok sa nám podarilo do života vrátiť ikonickú lekáreň u Salvatora. Legendárne priestory, ktoré roky chradli, sme obnovili, vrátili sme do nich jedinečný barokový mobiliár a v lekární je späť aj pravá lekárenská vôňa, pretože tu Slovenská lekárnícka komora otvorila kva-

priestorov. Jedným z veľkých projektov minulého roka bola dozaista oprava Račianskej, ktorá patrí k najfrekventovanejším dopravným ťahom v Bratislave. Ide o mimoriadne vyťaženu cestu, ktorá už bola na viacerých úsekoch v skutočne zlom stave. Na trojkilometrovom úseku od Legerského až po Železničnú stanicu Vinohrady bol položený tzv. tichý asfalt, ktorý znižuje hlučnosť vozovky. V rámci modernizácie Račianskej sa opravovala aj samotná križovatka Račianska – Pionierska. Rovnako sme obnovili aj Žitnú od Hybešovej po Detviarsku. Minulý rok prebehla aj oprava Púchovskej, a to aj v spolupráci s BVS, ktorá v rovnakom úseku rekonštruovala vodovod. Takisto prebiehala modernizácia Trnavskej cesty, ktorá sa opravovala po etapách, v úseku od Tomášikovej ulice po križovatku so železničným priecestím na Ivánskej ceste.

Počas letných prázdnin prebehla aj veľká oprava vozovky Hodonínskej cesty, v úseku od krematória po odbočenie k Markíze v Záhorskej Bystri. Následne sa na novopravený povrch vyznačilo nové vodovodné dopravné značenie, pričom v smere do centra vznikol vyhradený pruh pre autobusy.

K výraznému skvalitneniu verejného priestoru prispeli aj modernizácia chodníka na Vajnorskej a komplexná modernizácia Trenčianskej

ulice v úseku od Mileticovej po Ružovú dolinu.

A čo rozširovanie nájomného bývania v hlavnom meste?

Z ďalších projektov treba spomenúť aj posun v rámci rozvoja

pe projektu s druhou bytovkou pribudne ďalších približne 50 nájomných bytov, a tiež dvojpodlažné parkovisko pod bytovým domom. Očakávame, že prví nájomníci sa budú môcť nasťahovať už najbližšiu jar.

nájomného bývania. Pustili sme sa do viacerých opatrení na podporu bývania. Či už je to rekonštrukcia zanedbaných mestských bytov, vlastná výstavba nájomných bytov, ale tiež zmeny územného plánu a nastavenie nových pravidiel spolupráce s developermi, čím sa vytvoril predpoklad na nadobudnutie až 3 000 nových bytov, vrátane nájomných. Pokiaľ ide o výstavbu vlastných nájomných bytov, pracujeme na viacerých projektoch. Najbližšie k dokončeniu má polyfunkčný komplex na Muchovom námestí, ktorý bude pozostávať celkovo zo 103 nájomných alebo náhradných nájomných bytov. V druhej eta-

Ale rozpracovaných máme aj ďalších 7 projektov, realizáciou ktorých by do bytového fondu mohlo v nasledujúcich rokoch pribudnúť cez 400 bytov.

Je tiež známe, že ste pracovali aj na rozvoji verejnej dopravy...

A napokon treba určite spomenúť našu verejnú dopravu, kde sa nám darí masívna obmena vozového parku, aká ešte nikdy doposiaľ neprebehla. Do ulíc sme dostali, alebo postupne dostávame 150 nových autobusov, 50 hybridných trolejbusov vrátane nových 24-metrových megatrolejbusov, 30 električiek a 4 vodíkové autobusy. Počas uplynulého roka náš

li našim najväčším a zároveň mimoriadne dôležitým dopravným projektom. Projekt výstavby novej električkovej trate v Petržalke sa postupne blíži do finále. Pred Vianocami sme splnili náš záväzok, že ešte do konca roka otestujeme túto novú trať prvou skúšobnou jazdou električky. Teraz pokračujú dokončovacie práce na nástupiskách, príslušných objektoch a administrovanie po voľovacích procesov tak, aby na jar mohla byť spustená plná prevádzka električky.

Ďalšou dôležitou

lo dať Bratislavčanom a Bratislavčankám aj ďalšie tri vynovené alebo nové parky na Dunajskej, Legionárskej a Kazanskej. V rámci projektu Mesto pre deti sme sa pustili do zásadnej premeny priestoru pred základnými školami na Vazovovej a Muroňovej, ktoré sme začiatkom školského roka odovzdali obyvateľom a vďaka čomu sa zásadne zlepšila bezpečnosť detí v okolí týchto škôl. V tomto projekte pokračujeme, pretože zvyšovanie bezpečnosti detí v uliciach je pre nás jednou

litnú lekáreň pre všetkých. A rovnako ožila v Bratislave aj ďalšia historická pamiatka, a síce Georgievitsov palác, ktorý je sídlom najstaršej bratislavskej Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta a po novom v ňom vznikol aj úplne nový kultúrny priestor, Dom hudby.

Venovali ste pozornosť tiež bežnejším projektom, ako sú napríklad opravy komunikácií?

Opravy komunikácií určite tiež patria k investíciám do skvalitňovania verejných

Dopravný podnik postupne objednal alebo vyhodnotil súťaž na 50 ďalších električiek. Vyhodnotené boli aj súťaže na 110 nových dieselových autobusov a 130 autobusov na CNG pohon. Plnenie týchto súťaží bude závisieť od možnosti financovania nových vozidiel, zámerom DPB je financovanie nákupu nových autobusov najmä z fondov EÚ. Beží tiež obstarávanie na autobusy s elektrickým pohonom vrátane nabíjacej infraštruktúry – 6 rýchlonabíjačiek, mobilné stanice a stanice pre nočné nabíjanie. Rámcová dohoda je v tomto prípade na 40 kusov elektrobusev. A tiež prebieha obstarávanie na MEGAelektričky s dĺžkou do 49 metrov, výsledkom bude rámcová dohoda na 60 kusov.

Predsa len, sú projekty, ktoré boli v pláne, no z nejakých dôvodov nebolo možné ich realizovať alebo sa im ani začať venovať?

Postupne rozpracovávame všetky plánované projekty, ich realizácia však, pochopiteľne, závisí aj od možnosti financovania a rovnako od priebehu mnohých administratívnych procesov, ktoré je nevyhnutné absolvovať.

Aké výzvy stoja pred vedením magistrátu v roku 2025?

Tu treba opäť jednoznačne začať Petržalskou električkou, čo je aktuálne náš najvýznamnejší dopravný projekt. Predĺženie električkovej trate a vybudovanie približ-

ne 4 km novej radiály od súčasnej konečnej zastávky Jungmannova po zastávku Janíkov dvor je kľúčovým pre zlepšenie verejnej hromadnej dopravy v Petržalke a efektívnejšie prepojí najväčšie slovenské sídlisko s centrom mesta. Po dokončení projektu a spustení električky predpokladáme výrazné odbremenenie autobusovej a individuálnej dopravy na Moste SNP, prípadne na moste Apollo. Dobudovaním doplnkovej infraštruktúry, ktorou je napríklad segregovaná cyklotrasa pozdĺž celej trate, ktorá spojí Petržalku cez Starý most s centrom, predpokladáme aj zvýšený záujem o cyklistickú dopravu, čo znova zvýši výz-

Modernizácia Ružinovskej električkovej radiály

nam Starého mosta ako najdôležitejšieho priameho dopravného prepojenia Petržalky so Starým Mestom a ostatnými časťami Bratislavy.

S postupným dokončovaním petržalskej električky presúvame zároveň všetky plánovacie a obstarávacie kapacity magistrátu na ďalšiu dôležitú dopravnú stavbu v Bratislave – rekonštrukciu Ružinovskej radiály. V jej prípade sme už vyhlásili verejnú súťaž na zhotoviteľa. Zároveň naďalej pokračujeme v projekte električkovej trate Pribinova-Košická a rozpracovaný máme naďalej aj projekt predĺženia električkovej trate na Bory. Okrem električkových projektov je dôležitým aktuálne realizovaným projektom aj komplexná modernizácia vrakunského mosta na Hradskej, ktorý už dlhšie nebol v dobrom stave a jeho komplex-

Vrakune so zvyškom mesta čo najskôr zrealizované a najmä bezpečné.

V rámci sociálnej oblasti a dostupného bývania budeme pokračovať v začatých projektoch výstavby nájomných bytových domov. Predpokladá sa ukončenie a kolaudácia bytového domu na Muchovom námestí, ktorý bude pozostávať celkovo zo 103 nájomných alebo náhradných nájomných bytov. V druhej etape projektu s druhou bytovkou pribudne ďalších približne 50 nájomných bytov a tiež dvojpodlažné parkovisko pod bytovým domom. Očakávame, že prví nájomníci sa budú môcť nastahovať už najbližšiu jar.

Z projektov týkajúcich sa obnovy verejných priestorov, ktoré by sme radi realizovali v nasledujúcom, prípadne ďalšom roku, možno spomenúť priestor v okolí Domu služieb v Dúbravke, alebo priestor pri Vozovni v Krasňanoch. Ale tiež obnova Kochovej záhrady, obnova skleníkov v Prúgerke,

Vajnory, konkrétne priestoru pri križovatke ulíc Za farou a Kataríny Brúderovej.

Pokračovať budeme aj v obnove komunikácií. V tomto roku nás čaká veľká modernizácia Šancovej cesty v úseku od Smrečianskej až po Trnavské mýto, kde v koordinácii s SPP distribúciou a BVS dôjde okrem pokládky tzv. tichého asfaltu aj k výmene podzemných inžinierskych sietí, aby sa do budúcnosti predišlo poruchám a rozkopávkam vozovky. Oprava by sa mala začať koncom februára a kompletne ukončenie prác by malo byť do konca letných prázdnin 2025.

Modernizáciou by mali prejsť napríklad chodníky na Námestí SNP, Mýtnej ulici či Biskupickej ulici. Plánujeme tiež začať s realizáciou projektu prestupných uzlov, kde modernizáciou prejdú najviac frekventované zastávky MHD. Modernizovať by sa napríklad mala zastávka MHD Pod stanicou na Šancovej ulici alebo zastávka MHD Nemocnica Kramáre na Limbovej ulici.

A napokon aj v tomto roku budeme intenzívne pokračovať na príprave ďalších zón PAAS ako je sídlisko Pošeň v Ružinove, ktorého prvý návrh bol verejne participovaný na online stretnutí v januári (14.1.), v januári sme spustili aj ďalšiu zónu PAAS Ludová štvrť – Zátisie v Novom Meste. Ďalej pripravujeme sídlisko v Lamači, pokračovanie regulácie Karlovej Vsi na Dlhých dieloch, regulácia Dúbravky, rozšírenie PAAS v Petržalke na sídliskách Háje 2 a 3 alebo ďalšiu zónu v Starom Meste, Hrad-Slavín. Rezydentov už ako

zvyčajne budeme informovať o príprave ako aj o dopravnom značení a následnom spúšťaní zón včas, aby sa vedeli zariadiť.

Má v súčasnosti, po roku novej vlády, vedenie hlavného mesta sťaženú prácu, práve v súvislosti s výmenou vlády?

V novembri minulého roku začal súčasný primátor hlavného mesta svoj siedmy rok vo funkcii. Za prvých šesť rokov, ktoré bol vo funkcii, sa na Slovensku vymenilo päť premiérov. Takýmto tempom sa veľmi ťažko nadväzuje konštruktívny dialóg s akoukoľvek vládou. V každom prípade platí, že vedenie Bratislavy je pripravené sadnúť si za jeden stôl s každým, s kým možno Bratislavu posunúť ďalej. Takto to primátor hlavného mesta tlmočil napríklad aj na nedávnom stretnutí s prezidentom počas jeho decembrovej návštevy magistrátu. Na spoločnom stretnutí otvorili viacero tém, avšak aj v nadväznosti na vašu otázku by sme spomenuli ich debatu o tom, že Bratislava je rôznorodé mesto, mesto s rôznymi životnými štýlmi, rôznymi menšinami, rôznymi politickými preferenciami a ak chceme prežiť kvalitné životy vo funkčnom a fungujúcom meste, sme odkázaní na spoluprácu, na vzájomné pochopenie, rešpekt, toleranciu. Sme odkázaní na to, aby sme názorové rozdiely medzi nami skôr zmierňovali, než ich prehlbovali. Toto je aj rola hlavy štátu a pán prezident nás uistil, že sa k nej hlási.

(vt)

Depaul Slovensko: „Ľudí v núdzi pribúda.“

V Bratislave žije približne štyritisíc ľudí bez strechy nad hlavou, na celom Slovensku ide o viac ako 70 tisíc jednotlivcov. Zároveň je v našej krajine takmer milión (!) ľudí žijúcich na hranici chudoby. Narastajúce ceny potravín, energií a celkový nárast životnej úrovne problém riešiť nepomáha. Práve naopak. A tak sme sa na tému chudoby a bezdomovectva porozprávali s Dominikou Uhlárovou z organizácie Depaul Slovensko, ktorá každoročne podá pomocnú ruku viac ako dvom tisíc-kam ľudí.

Ako hodnotíte rok 2024, respektíve, menili sa čísla v počtoch ľudí bez domova, ktorých evidujete?

Za minulý rok evidujeme približne 10 % nárast záujmu o naše sociálne služby.

Čo to znamená v praxi – koľkým ľuďom ste pomohli?

Počas roku 2024 služby našej organizácie vyhľadalo 2050 ľudí v núdzi.

Vnímate celkovo problém bezdomovectva na Slovensku v posledných rokoch na vzostupe – najmä v súvislosti so zvyšovaním životnej úrovne, zdražovaním?

Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021, bolo sčítaných na Slovensku viac ako 71 000 ľudí bez domova. Ide však len o spodnú hranicu. Zároveň, na hranici chudoby žije takmer 900 000 obyvateľov našej krajiny.

Nárast cien cítime najmä na prevádzkových nákladoch a na cenách potravín a energií. Vnímame, že pre ľudí v núdzi musí byť zvyšovanie cien potravín záťažou v ich náročnej životnej situácii. Každoročne stúpa počet ľudí, ktorí sa obrátia na našu organizáciu. V minulosti bola ťažiskovým obdobím zima. Dnes sa tento rozdiel stiera a rovnako je záujem o služby počas celého roka, samozrejme, v zime je to stále viac.

V ktorých častiach Slovenska je situácia najhoršia?

Podľa sčítania obyvateľov žije najviac ľudí bez domova v Nitrianskom, Banskobystrickom a Košickom kraji. Je to aj tým, že do tejto štatistiky spadajú aj ľudia, ktorí majú pobyt prihlásený v obci daného mesta, hoci v ňom nebyvajú.

Aké čísla teda evidujete v hlavnom meste?

Podľa našich odhadov žije v Bratislave viac ako 4 000 ľudí bez domova. Do hlavného mesta prichádza veľa ľudí za pracovnými príležitosťami, na ktoré je naviazané bývanie (napríklad v ubytovni). Keď však človek príde o zamest-

nanie, prichádza aj o bývanie, a tak stráca strechu nad hlavou, nakoľko mu chýbajú našetrené financie na kauciu a povedzme dva nájomy dopredu, čo sa po sčítaní dokáže vyšplhať do vysokých súm.

Je možné pomôcť človeku, ktorého životná úroveň klesá, dostáva sa do problémov a reálne mu hrozí, že príde o strechu nad hlavou a zvrátiť ten negatívny vývoj jeho životnej situácie?

Prevenca straty bývania je kľúčovým faktorom pomoci. V porov-

naní so zahraničím, napríklad so susednou Českou republikou, na Slovensku chýba adekvátny príspevok na bývanie. Keď človek zažíva náročnú životnú situáciu, alebo ju vnímajú ľudia z jeho okolia, je na mieste požiadať o pomoc, ob-

rátiť sa na blízkych v okolí alebo na sociálne služby, ktoré v meste pôsobia. Hoci sa človek môže cítiť nepríjemne, nie je hanba požiadať o pomoc. Je dôležité, aby sme si navzájom podali pomocnú ruku. V spolupráci medzi mestom a neziskovým sektorom môžeme spoločne pomôcť v krízovej situácii.

Pomáha štát ľuďom bez domova dostatočne?

Želali by sme si, aby každý človek mal svoj domov a mohol žiť dôstojný život s dostupnou zdravotnou

Na Slovensku nám stále chýbajú sociálne byty alebo byty za dostupné nájomné či spomínaný adekvátny príspevok na bývanie. Pomalé zmeny k lepšímu sa dejú v oblasti dostupnosti zdravotnej starostlivosti, ktorá je našou dlhodobou témou a aktívne sa jej venujeme v rámci advokačných aktivít, už niekoľko rokov. Rovnako presadilo viacero pozitívnych systémových zmien Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny.

Keďže však veľká časť riešenia témy bezdomovectva leží na pleciach samospráv a krajov, dostupnosť služieb a ich kvalita často závisí od lokálnych podmienok a ochoty miestnych politikov. Financovanie služieb pre ľudí bez domova je však často na chvoste ich záujmu. Pre systematické zlepšenie situácie na Slovensku preto potrebujeme posilniť prevenciu straty bývania a výraznejšie podporiť sociálne

nemajú toľko šťastia a ocitli sa bez strechy nad hlavou alebo žijú na hranici chudoby?

Možností je viacero. Môžeme začať tým, že budeme viac všímať k ľuďom vo svojom okolí. Napríklad sa spýtame človeka v núdzi, čo by potreboval a ako by sme mu mohli pomôcť. Niekedy je to strava, teplé oblečenie, pomoc s nasmerovaním na sociálnu službu alebo organizáciu v okolí, alebo aj obyčajný rozhovor a prejavovaný úprimný záujem. Je dobré sa zaujímať o možnosti pomoci, ktoré sú v našom okolí k dispozícii. V Bratislave pôsobí viacero organizácií, ktoré denne poskytujú pomoc a môžete ich podporiť. Na našu organizáciu, Depaul Slovensko, sa ročne obráti približne 2 000 ľudí v núdzi. Okrem nocľahu v bezpečí, poskytujeme teplé jedlo, ošatenie, základné ošetrovanie, možnosť hygieny, sociálne poradenstvo, pomoc s hľadaním práce a bývania, pomoc pri vybavovaní dokladov. Popri tom celom je pre nás dôležité dávať aj teplo srdca, počúvať našich klientov, byť tu pre nich a vytvárať im bezpečné a prijímajúce prostredie. Pozývame ľudí pridať sa k nám formou dobrovoľníctva – možností je veľa a veríme, že každý si nájde tú svoju. Tak tiež máme otvorených viacero pracovných pozícií pre ľudí, ktorí túžia po práci v sociálnej oblasti. Ďakujeme každému, komu ľudia bez domova nie sú ľahostajní.

Akým spôsobom môžu pomôcť bežní ľudia tým, ktorí

Rekonštrukcia kaštieľa v Rusovciach odhalila vzácne nálezy

Viac ako dve desaťročia trvalo, kým sa obyvatelia MČ Bratislava – Rusovce, ako aj zvyšok Slovenska dočkali rekonštrukcie vzácnnej historickej pamiatky – tamojšieho kaštieľa. S obnovou sa začalo koncom leta 2024, pričom aktuálne je v jeho okolí denne vidieť čulý stavebný ruch. **Čo sa už zrealizovalo stihlo a čo je v pláne spraviť do konca roka 2025**, sme sa opýtali priamo na úrade vlády.

Obnova neogotického kaštieľa, ktorému pôvodne predchádzal hrad z 13. storočia, by mala podľa prvotných odhadov trvať päť rokov. No podľa najnovších informácií z Úradu vlády Slovenskej republiky je už teraz jasné, že pre vzácne archeologické nálezy, ktoré odkryl začiatok rekonštrukcie, bude potrebné vykonať v projekte určité zmeny. A tak nie je vylúčené, že tie pôvodný časový harmonogram posunú k neskoršiemu dátumu.

Kaštieľ v Rusovciach, neďaleký čeladník, ako aj príslušný park, ktoré sú majetkom úradu vlády, na obnovu čakali dlhé roky, počas ktorých objekty chátrali. Zámer obnovy vláda schválila ešte v roku 2012. Verejné obstarávanie na rekonštrukciu bolo vyhlásené v roku 2019, no pre viaceré procesné problémy sa so samotnou rekonštrukciou napokon začalo až v druhej polovici minulého roka. Pôvodne mal byť kaštieľ obnovený za odhadovanú sumu 85 miliónov eur. Výsledok verejného obstarávania ale určil čiastku 105 miliónov eur. Najmä miestni oby-

vatelia Rusoviec sú na jednej strane nadšení z toho, že sa im konečne milovaný kaštieľ nebude rúcať pred očami. Na druhej strane mnohých neprijímne zaskočilo minulé uzavretie širokého okolia kaštieľa, a teda celého príslušného parku, ktorý denne navštevovali stovky ľudí. Predovšetkým miestni obyvatelia, ktorí si za celý svoj život nepamätajú situáciu, kedy by do parku nemohli vkročiť. Starosta MČ Bratislava – Rusovce preto s úradom vlády i so zhotoviteľom stavby rokoval o tom, aby sa upravil pôvodný plán rekonštrukcie, a teda, že ako prvé sa nezrekonštruujú objekty a až následne okolie – park. Medzi prvými prácami na obnove by mala byť práve revitalizácia okolia kaštieľa a čeladníku, výsadba nových stromov tak, aby mohla byť opätovne prístupná aspoň časť príslušného parku pre

širokú verejnosť čím skôr. Z úradu vlády nám aktuálne odpovedali na otázky, ako úvod rekonštrukcie v Rusovciach prebieha.

Čo sa doposiaľ, za takmer pol roka, stihlo v rámci rekonštrukcie kaštieľa zrealizovať?

V objekte kaštieľa boli vykonané práce na zamedzenie zatekania

do objektu a došlo k zbúrananiu bývalého zariadenia staveniska a ďalších objektov určených na odstránenie. Na východnom a západnom nádvorí bol vykonaný archeologický výskum, ktorý okrem iných nálezov, odkryl aj objekt kanála z rímskych čias. Keďže ide o významný nález, Úrad vlády SR na základe požiadavky KPÚ Bratislava, pristúpil k preloženiu podzemného objektu pre technológiu kaštieľa, ktorý bol navrhnutý v mieste nálezu. Prekládka vyvolá zmeny projektu a ovplyvní aj spôsob realizácie.

Rovnako došlo k vypracovaniu dendrologického a mykologického posudku na drevené konštrukcie a prvky reštaurovania a na jeho základe boli vypracované statické posudky na drevené nosné časti - stropy, krov.

Došlo aj k pasportizácii a vyhodnoteniu stavu hodnotných prvkov interiéru opro-

ti navrhnutému rozsahu reštaurovania a umelecko-remeselnej obnovy (dvere, okná, obklady stien, stropy, pôvodné podlahy, kozuby). Hodnotné prvky sú postupne rozoberané a pripravované na presun do reštaurátorských ateliérov. Ide o obklady stien a stropov, obrazy, kamenné podlahy a podobne.

Bol vypracovaný statický posudok tehlových klenieb 1. podzemného podlažia, ako aj doplnujúce statické zabezpečenia nosných konštrukcií, na základe statického posudku. Na základe nového projektu,

ktorý zmenšil potrebný rozsah prác, boli podchytené základy kaštieľa.

Pôvodné rozvody vzduchotechniky, kúrenia, vody, elektroinštalácie a kanalizácie, boli odstránené, vybudované boli nové vodovodné prípojky a budujú sa technologické kanály vzduchotechniky na 1. podzemnom podlaží.

Prebieha aj rekonštrukcia pôvodného tehlového oplotenia areálu, drevené prvky a múry sú postupne ošetrované a ožarované proti drevomorce a došlo k realizácii spriahnutých pôvodných drevených stropov nadbetónkou. Objekt Čeladníka bol vyčistený od náletových drevín, odvezené už boli aj sutiny zo spadnutých stropných konštrukcií. Bol vypracovaný statický posudok na objekt vrátane suterénu, ako aj statické zabezpečenie havarijných častí pred začatím rozoberacích prác. Na základe posudku už dochádza aj k demontáži a postupnému rozoberaniu objektu.

V Čeladníku bol tiež vykonaný archeologický prieskum, kategorizovali sa pôvodné kamenné prvky fasády a ostenia okien. Vyhodnocuje sa, či by sa pálené tehly pôvodne použité v objekte, nedali opätovne využiť.

Voľným okom je vidieť, že sa vykonávajú rozsiahle práce v okolí kaštieľa - teda v príslušnom parku a na budove čeladníku, pracuje sa súbežne aj v útrobach kaštieľa, alebo najskôr exteriér a následne intereriér?

Práce prebiehajú súbežne na oboch

objektoch, na kaštieli prebiehajú vo veľkej miere len v interiéri. V dôsledku nálezu rímskeho kanála sa plánovaná realizácia podzemného technicko-prevádzkového objektu pre kaštieľ začne až po vypracovaní projektovej dokumentácie a zabezpečení vydania povolenia na zmenu stavby pred dokončením.

Koľko pracovníkov na tak rozsiahlej stavbe denne pôsobí?

Podľa povahy prác a z dôvodu obmedzení, napríklad ošetrovanie drevených prvkov postrekom kvôli drevomorce a podobne, sa počas pracovného týždňa na stavenisku pohybuje 40 až 60 osôb.

Čo všetko bude na stavbe zrealizované do konca roka 2025? Respektíve, stihne sa napríklad postaviť zbúrané murivo na čeladníku či plot v okolí parku?

Murované oplotenie by malo byť dokončené do augusta 2025. V rámci kaštieľa je naplánovaná realizácia všetkých prác na stropných konštrukciách, hlavných trás rozvodov inžinierskych sietí, dokončenie prác na podchyťovaní základov a vzduchotechnických kanálov v 1. podzemnom podlaží.

Máte informácie aj o tom, koľko už bolo na stavbe preinvestovaných peňazí?

V roku 2024 bolo preinvestovaných približne 2,3 milióna eur s DPH. Financovanie je zabezpečené zo štátneho rozpočtu na základe rozhodnutia vlády SR.

(vt)

Far má veľa
pekných podôb.
Tu je päť z nich.

Nájdete v predajniach

DELIKATESO

Loacker

